

LĂCRĂMIOARA STOIE

...de lectură

Ion Popescu-Topolog : *Avram Iancu la Baia de Criș – Dramă în 3 acte și un epilog, Brașov, Editura Pastel, 2013, 64 pag.*

Puține sunt personalitățile istorice românești care într-atât să fi stimulat „producția folclorică”, încât să dobândească statutul de „eroi populari”. Numai că în cazul lui Avram Iancu, numeroasele creații populare ce i-au fost consacrate par să confirme previziunea din încheirea necrologului publicat de „Telegraful Român” în 1852: *Viața lui, în totalitatea ei va rămâne o oglindă sinceră a vieții noastre naționale*. Paradoxal, însă, și mai puține sunt lucrările dramaturgiei culte românești în care fostul comandant al armatei românilor transilvăneni în lupta împotriva revoluționarilor maghiari conduși de Lajos Kossuth la 1848 să fie personaj principal. Drama lui Lucian Blaga, puțin reprezentată și ea (poate datorită și faptului că prima ediție – Sibiu, 1934 – fusese dedicată lui Zelea Codreanu) pare a fi o excepție. Deci, cu atât mai îndreptățită este semnalarea cărții pe care Ion Popescu-Topolog a lansat-o la cea de a XI-a ediție a Târgului Internațional de Carte și Muzică de la Brașov, mai ales că apariția ei are loc într-o conjunctură în care, nu demult, pe scena vieții publice românești s-a consemnat un act barbar, prin primitivismul său, de profanare a memoriei lui Avram Iancu.

Destinată printr-o „Nota bene” (p.63) formațiilor teatrale școlare, drama *Avram Iancu la Baia de Criș*, chiar dacă unele replici (excesiv de lungi) par să reproducă „manualul”, nu este totuși o lecție de istorie. Avram Iancul lui Ion Popescu-Topolog este, printr-un artificiu dramatic, locuitorul memoriilor lui Ilie Măcelaru, fostul președinte al Partidului Național al Românilor din Transilvania, care îl găzduise și îngrijise câtva timp pe tribun, în 1852, în casa sa din Sibiu, de pe actualul bulevard al Victoriei, nr. 29. Devenit și el personaj al piesei lui Ion Popescu-Topolog, Ilie Măcelaru exclamă în toamna lui 1891, când pune punct final scrierii sale: *No, is gata. Acestea-s memoriile mele. Eu zăc că aici e Avram Iancu, așa cum o fost el*. În consecință, lectura dramei semnată de Ion Popescu-Topolog produce revelația unui Avram Iancu mai puțin „canonic”. Indicele spațial din titlu (Baia de Criș unde, în dimineața zilei de 10 septembrie 1852, trupul neînsuflețit al lui Avram Iancu a fost găsit pe prispă brutăriei lui Ioan Stupină) este mai mult o trimitere la ultimii ani din viața personajului, deoarece, în economia celor 64 de pagini, drama

abundă în episoade evocatoare, iar Avram Iancu apare când la Abrud, când la Alba-Iulia, Sibiu sau Blaj. Secvențele scenice compun astfel un „portret în mișcare” prin permanentă relaționare cu celelalte personaje istorice ale lui 1848 și realizat, în mare parte, pe baza unor documente mai puțin cunoscute sau chiar „noi”, cum este excepționalul episod al relației Crăișorului Munților cu una dintre cele trei femei care au avut un rol important în viața sa: Johanna Farkas din Abrud. Rezultă imaginea unui Avram Iancu melancolic, dar și exemplar prin intransigență și demnitate. Aceasta, în mod sigur, și pentru faptul că textul dramei *Avram Iancu la Baia de Criș* lasă să se vadă că autorul ei este adeptul avizatei teorii formulate de neuropsihiatru Ovidiu Vuia, conform căruia Avram Iancu, în ultimii săi ani de viață, nu a fost nicidecum nebun, tulburările sale psihice, care nu au atins patologicul, fiind doar de natură reactivă. Este acesta doar un motiv pentru a crede în oportunitatea eventualei reprezentări a piesei lui Ion Popescu-Topolog pe scenele unor teatre profesioniste din Transilvania, poate chiar și la sala „Studio” a Teatrului Dramatic „Sică Alexandrescu”.

Sonia Elvireanu : *Rodica Braga – Reprezentarea interiorității, București, „eLiteratura”, 2014, 198 pag.*

Rodica Braga (n. 1938, Alba Iulia) împreună cu criticul și istoricul literar Mircea Braga (n.1938, Sibiu) și fiul lor, Corin Braga (n. 1961, Baia Mare), fondatorul și directorul Centrului de Cercetare a Imaginarului și (din 2009) decanul Facultății de Litere din Cluj alcătuiesc o „familie de literați”, anume consemnată astfel de Dicționarul Scriitorilor Români de Azi (Editura „Porțile Orientului”, 2011, pp.76-77) pentru modul inconfundabil prin care notorietatea (sau discreția), fiecăruia dintre cei trei face trimitere la scrieri și preocupări ce nu pot fi omise fără a periclita imaginea completă a momentului literar actual. Rodica Braga pare a fi adoptat în mod pragmatic comportamentul unei „prezențe discrete”, dar cu atât mai pregnantă. A debutat editorial în 1972, iar bibliografia sa de autor însumează peste 20 de titluri ; cărți de poezie, proză memorialistică, romane. Despre acestea, de-a lungul, anilor, s-au exprimat favorabil, printre alții: Eugen Simion, Alexandru Piru, Nae Antonescu, Emil Manu, Cornel Moraru, Marin Mincu, Gheorghe Glodeanu,

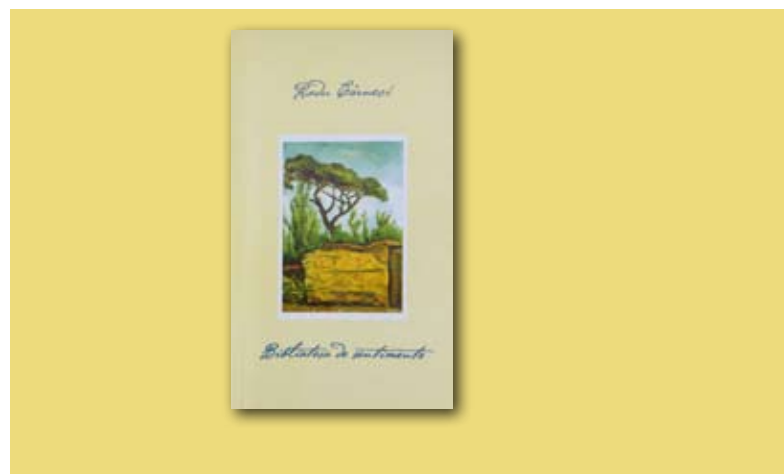

Irina Petraș, Mircea Mihăieș, Dan C. Mihăilescu, Titu Popescu, Constantin Cubleşan, Horia Gârbea, Mircea Vaida-Voevod ș.a. Dar cartea Soniei Elvireanu are meritul de a oferi cititorilor (și a-i incita la lectură) pentru prima dată imaginea de ansamblu a unei scriitoare aflate (cum de altfel o și așază printr-o argumentație pertinentă) în descendența Hortensiei Papadat-Bengescu, a Yvonnei Stahl sau Ioanei Postelnicu, aceasta din urmă și ea cu legături sibiene. Apoi originalitatea demersului critic al Soniei Elvireanu se remarcă și prin câteva date ale scriiturii înseși. Aprecierile critice, deși nu exclud raportarea la concepte moderniste și postmoderniste (transtextualitatea, hipertextualitatea, arhitextualitatea etc.) sunt rezultatul unei „receptări empaticе”. Ordinea comentării cărților pe parcursul studiului se subordonează traseisticii unei lecturi impresioniste. Pe de altă parte, motivația scrierii este (lucru mai rar și, prin urmare, cu atât mai demn de apreciere) de natură afectivă, ivită spontan după lectura romanului *Vară de sidef* (2011). În tableta însoțitoare de pe coperta a IV-a, Ion Simuș semnaleză originalitatea opțiunii Soniei Elvireanu și impactul lecturii empaticе asupra modului de redactare a studiului: *Criticul* (Sonia Elvireanu, n.m.) *pare a o fi descoperit întâmplător pe prozatoare, cu un sentiment al surprizei plăcute, dar mai ales cu o mirare interogativă și o rezonanță afectivă stimulatorie... lectura simpatetică și valorizarea argumentată se transmit convingător cititorului, stimulat să așeze o scriitoare discretă printre valorile importante ale literaturii române contemporane.* Dar întâlnirea Soniei Elvireanu cu Rodica Braga nu s-a lăsat (pe parcursul elaborării cărții) intermediată doar de text. Capitoul *Întâlnirea autoarei cu Rodica Braga* (pp.12-13), situat între *Prefață* și studiul propriu-zis deconspiră (cu discreție) instituirea unei „prietenii literare”, marcată de evenimentul întâlnirii „tête-à-tête” dintre cele două femei. De pe urma acesteia s-a ivit și frumosul portret pe care Sonia Elvireanu i-l face Rodicăi Braga, desenându-l din litere filigranate în aurul simțirii pe pag.13: *...o doamnă distinsă, frumoasă, elegantă, inteligentă și sobră... o ființă deosebită și remarcabilă scriitoare, care se proiectează probabil în toate personajele sale, recuperându-și astfel identitatea prin scris... frumusețea, neliniștea, visarea, umbra de durere din portretul în care descopeream imaginea din tinerețe a Rodicăi Braga... Aș putea spune acum, după ce i-am citit toată creația, că și-a trăit viața între doi poli afectivi, care au absorbit-o în egală măsură, familia (soțul și copiii) și scrisul... care i-a revelat alteritatea, ființa interioară...*

Radu Cârnci : *Biblioteca de sentimente. Documentar bibliografic, ilustrat*, București, Editura ANAMAROL, 2013, 336 pag.

O ediție de interes bibliofil și documentar este *Biblioteca de sentimente* pe care Radu Cârnci, ajuns la vârsta patriarhilor (renunțatul poet, eseist, traducător, editor și întemeietor de reviste, deținător – înainte de 1989, fără însă a se fi contaminat de ideologia și practicile epocii – al unor importante demnități publice, s-a născut în anul 1924) și-a dăruit-o sieși, familiei și prietenilor (tirajul cărții este de 150 de exemplare), pradă (se vede treaba) melancoliei ce-l îndemnase să cugete, citându-l pe Vasile Voiculescu: *Sunt mai bătrân decât vremea*. O constatare pe care, însă, *fericitul posesor al elixirului tinereții perpetue* (cum îl caracterizase cineva) nu a mângâiat-o pe creștet lăsând-o să-l copleșească, ci a pus-o să lucreze prin hotărârea

de a strânge între copertile unei cărți unice – sublinierea îi aparține (cf. *Purtătorul de cuvânt*, pp.7-8) – , *ca într-un panopticum, faptele pe care, de-a lungul vieții, le-am zidit (pe mine zidindu-mă în ele)... Nu știu cât și ce va dăinui, din ceea ce am construit și nu îndrăznesc a spera să fiu așezat sub raza aceluia aere pereniș... Sufletul meu are însă mulțumirea că tot ce am întemeiat s-a ivit și s-a înălțat din iubirea de frumos și adevăr, precepte netrecătoare* (p.7) Și dacă *ideea dăinuirii prin Iubire (și Frumos, ne permitem să adăugăm) este comună* (Simona Lazăr, p. 224), *Biblioteca de sentimente* i se potrivește observația prilejuită lui Florentin Popescu (p.218) de apariția antologiei *Poezia Pădurii*, în sensul că (și aceasta) *își depășește granițele anunțate prin titlu*, deoarece – cum observa și Zoe Dumitrescu Bușulenga – *viața și creația lui Radu Cârnci se întrepătrund, la bogata-i operă poetică (originală și din traduceri) se adaugă reînființarea (în 1966, n.n.) a prestigioasei reviste „Ateneu”, zidirea statuii lui Bacovia, marile-i antologii poetice* (p.12), ceea ce face ca ea să releve cea mai importantă ipostază a lui Radu Cârnci, aceea de *exponent al existenței scriitoricești ce poate înnobila Cetatea, un catalizator și organizator în planul vieții literare, prin reviste, cenacluri, structuri de creație* (Grigore Codrescu, p. 222). Reflectând-o, *Biblioteca de sentimente* devine oglinda unei jumătăți de veac de **literatură trăită**. Fiecare pagină răsfoită (în mod sigur și datorită modului inteligent și neredundant în care *Biblioteca de sentimente* a fost concepută și structurată pe capitole) își dezvăluie miraculoasa proprietate de a reînvia oameni, întâmplări și evenimente, climatul unei vieți literare, în mare parte apuse, dar capabilă să-și transmită, ca pe un „farmec sfânt”, acel **nu-știu-ce**, protejat **nu-se-știe-cum**, de vitregiile vremii și vremurilor. Contribuie la aceasta, mai ales, iconografia, **fotografiile inedite** ce pot interesa istoria literară. Apar în ele scriitorii români (Tudor Arghezi, Marin Preda, Zaharia Stancu, Ion Caraion, Dinu Ianculescu, Romulus Vulpescu, Nichita Stănescu, George Lesnea, Paul Everac, D.R. Popescu, Mihai Cimpoi, Ion Horia, Ana Blandiana, Ioanid Romanescu etc) și străini (Jean Joubert, Leopold Sedar Sengor și mulți alții), aspecte de la manifestări literare internaționale: *Festivalul European de Poezie* – Louvain, 1983, *Întâlnirea Poeților Lumii* – Kuala Lumpur, 1992, *Congresul al XI-lea al Organizației Mondiale a Poeților* – Lisabona, 1995 etc. Brașovul este prezent și el în *Biblioteca de sentimente* prin câteva imagini emblematice: Biserica Neagră, Brașovul văzut de pe Warthe etc. Ele ilustrează latura sentimentală a cărții: Radu Cârnci este absolvent al Facultății de Silvicultură din Brașov (promoția 1954), s-a numărat printre colaboratorii „Astrei”, încă de la primele numere ale revistei, a legat câteva prietenii literare durabile printre brașoveni (Daniel Drăgan, A.I. Brumaru) și, în elegantele sale antologii (*Poezia pădurii*, 5 volume – 2001; *Cinegetica*, 3 volume –

2003, *Antologia sonetului românesc*, 3 volume – 2009), a inclus și câțiva poeți brașoveni. Frumoasă (și puțin cunoscută) este și poezia *Închinare la Bach*, inspirată de un concert ascultat de Radu Cârneci la Biserica Neagră.

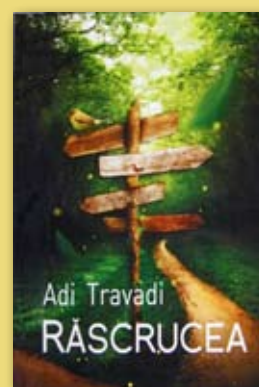
Virgil Borcan : *Punct și virgulă*, Brașov, Editura Lux Libris, 2013, 172 pag.

Pentru Virgil Borcan, autor al unei excepționale teze de doctorat redactată în limba franceză (*La typologie discursive du poème en prose française*), care ar merita tradusă și publicată și în românește, *Punct și virgulă* (dacă nu i se „contabilizează” și co-autoratul la o serie de volume colective (*Culegerea de studii* editată cu prilejul *Conferinței Internaționale de Biblioteconomie și Știința Informării, Traducerea, o practico-teorie, Brașovul în o sută de poezii* – ediția trilingvă) sau unele apariții editoriale de strict interes didactic (*Franceza de nota 10*, la Editura Aula a regretatului Alexandru Mușina), reprezintă **debutul editorial**. Acesta este o confirmare a bunei reputații dobândite de Virgil Borcan prin frecvențele colaborări, de-a lungul timpului, la o serie de reviste („Interval”, „Viața Românească”, „Observator Cultural”, „Dilema Veche”, „Vatra” ș.a., inclusiv „Astra”), calitățile publicistice care-i asigură individualitatea relevate fiind și de primii comentatori ai cărții, cu ocazia lansării (*Virgil Borcan reușește să exceleze în textele sale prin capacitatea de a se concentra pe esențe, dar și prin anvergura erudiției sale* – Doru Munteanu; *Textele lui Virgil Borcan sunt îmbrăcate în straiile pamfletului de lux, asemănătoare lui Petre Țuțea, Andrei Pleșu sau Dan C. Mihăilescu* – Victor Bibicioiu), dar și de prefațator: *Mai fiecare eseu din volum, indiferent de dimensiune, pare a se înfățișa la o lectură neleneșă, la lectura inteligentă, ca un teren pregătit, aș zice, pentru emisia de paradoxe (chiar dacă acestea nu se vor săvârși deocamdată acolo), scrierile au adică, mai toate, aerul că paradoxul ar fi, pe terenul lor, orișicând cu puțință (paradoxul care așteaptă). Atunci însă când acesta se ivește totuși, el va fi (abilitatea, tehnica autorului sunt aici vădite) un paradox neîncordat, un paradox va să zică surăzător* (A.I. Brumaru). Tematic, textele din *Punct și virgulă* alcătuiesc, cel puțin, două grupări distincte: **eseuri generale**, care diagnostichează simptomele (unele acute, altele pe cale de a se croniciza) maladiilor de care viața noastră publică și culturală pare contaminată (*Absența comunicării într-o lume a comunicării; Sertarul lui Sartre; Viața ca o caricatură; Anacronismele receptării; Libertatea libărcilor* etc.) și **comentarii eseistice la obiect**, prilejuate de lectura unor cărți (semnate de autori brașoveni și nu numai), dar și de „evenimente curente” ale vieții literare din imediata vecinătate. Beneficiari sunt câțiva scriitori importanți: Alexandru Mușina, Daniel Pișcu, Adrian Dinu Rachieru, Denisa Mirena Pișcu, Angela Nache-Mamier, Daniel Drăgan, dar și autori ca: Ilie Roman, Ioan

Suciu, George Pușcariu, Eugen Axinte (aceștia trecuți deja în neființă) George Florin Tănăselea, Lidia Popița Stoicescu, Cristache Gheorghiu, Sorin Basangeac, Carmen Tania Grigore, Monica Ana Ștefănescu, **absolut toți** (subl.n.) tratați cu evidenta dorință de „comuniune”, încât încercarea de a „ghici” motivația selecției devine dificilă, mai ales că, uneori, acreditarea acordată recenzatului (*Se vor ocupa de asta în viitorul îndepărtat autorii manualului de limba română* – p.153) este susținută cu citate de genul: *Sarkozy/ țintind spre Benghazi* sau: *Feciorelnica/angoasă:/albă grasă și frumoasă*. Dar șarmul textelor din *Punct și virgulă* (titlu parcă anume menit să relativizeze, dacă prin decompoziție obținem două semne ortografice distincte – **punctul** ca semn al „definitivului” și **virgula** ca o pauză de reflecție, de cheamarea alternativei: *concluzia o puteți trage singuri* – p. 24, *concluzia vă aparține* – p.105, *Muzica!... Muzica!...* – p. 26 etc., etc.) are altă sursă. Virgil Borcan scrie cu deplina convingere că: *omul care comunică se comunică* (subl.n.), afirmație preluată din eseu așezat (programatic?!) în deschiderea cărții. Nu-i de mirare, deci, că prin țesătura elaborată a textelor ochiul atent descoperă **portretul autorului**: un cărturar erudit, de o rară delicatețe sufletească, cu un simț al umorului bine temperat, generos și modest până la uitarea de sine. Așa că, *Chapeau bas, Virgil Borcan!*, putem zice, parafrazând exclamația ce încheie succintul (și cu atât mai fermecătorul) text: *Alexandru Mușina: Regele dimineții* (pp.13 -14).

Adi Travadi : *Răscrucea*, Sibiu, Editura Techno Media, 2013, 312 pag.

Adi Travadi este un pseudonim. În spatele căruia se „ascunde” o romancieră *cu un destin literar pe alocuri dramatic și chiar spectaculos* (care) *ține să răspundă imperativului de a lua pulsul unei epoci frământate, timpul prin care ea trece și de care vrea să dea seamă cu condeiul în mână*, cum notează Anca Sîrghie în consistenta prefață intitulată: *O radiografie epică a societății românești din perioada tranziției* (pp. 5-27). Straniu amestec de naționalități (finlandeză, poloneză și rusoaică) prin originile sale, dar *sută la sută româncă, prin adopție* (cum ea însăși declară), Adi Travadi a debutat în 2001 cu romanul *Blestemata rusoaică*, urmat (datorită unei „productivități” stupefiante: anul și romanul) de: *Pe aripile visurilor* (2002), *Mirajul iubirii* (2003), *Doi pași retro* și *Homo tranzitus* (2006), *În vâltoarea vremurilor* (2008). Lansat pe 9 aprilie a.c. la Sala „Thalia” din Sibiu, în cadrul Reuniunii Culturale organizate de Liga Culturală „România-Franța”, Forumul Democrat al Germanilor din România și Societatea Cetățenească de Cultură a Maghiarilor din Sibiu, *Răscrucea* este, prin urmare, al șaptelea roman publicat de Adi Travadi. Neobservarea acestora de către critica literară centrală este „explicată” tot de Anca Sîrghie, care face trimitere la o afirmație a

lui Alex Ștefănescu, potrivit căruia momentul actual al prozei românești este marcat și de *prozatori care în numele setei de adevăr nu s-au aliniat nici în continuarea neomodernismului, nici între postmoderni, ci au scris literatură pur și simplu* (p.5). În consecință, faptul că **literatura** (subl.n.) scrisă de Adi Travadă nu îngăduie încadrarea prozatoarei în contingent, nu trebuie taxată ca o constatare în defavoarea calității cărților sale. Dar nealiniera (deliberată sau din necunoaștere?!) la tendințele și direcțiile manifeste în evoluția (sau „involuția”?) romanului, așa cum apar acestea la câțiva dintre prozatorii de marcă – „romanul pynconian” (Alexandru Ecovoiu, Gheorghe Iova, Dan Perșa ș.a.), autoficțiunea (Ruxandra Cesereanu), ruperea discursului narativ și introducerea referențialului (Mircea Cărtărescu), apelarea realismului parodic (George Crăciun – *Pupa russa*) sau narațiunea protheiformă (Horia Ursu – *Asediul Vienei*), proliferarea egografilor cu discutabile concesii făcute lubricității (Ioana Bradea – *Băgău*), apropierea de domeniul entertainment-ului (Adriana Bittel – *Cum încărunește o blondă*) – poate motiva conul de umbră așezat deasupra unei autoare, cum este Adi Travadă, mai apropiată, prin felul cum scrie, tradiției (i-au fost semnalate afinitățile cu Duiliu Zamfirescu) decât prezentului. Doar că lectura atentă a romanului *Răscrucea* poate conduce spre ideea că acest „con de umbră” nu este pe deplin justificat. Căci abundența descrierilor kitsch (*Înainte de a ieși pe porțiță, Ștefana se întoarce și înconjură cu privirea grădina. Îmbrăcată în zăpadă arăta feeric... în minte îl vedea pe Ștefănel, ridicându-se copăcel ș.a.m.d. – p. 312*), naivitatea firului narativ (acesta urmează drumul spre reușită parcurs de un personaj stigmatizat, care poartă în amintire și pânțecă amintirea unui viol), celelalte stângăcii ale scriiturii se dizolvă în convingătoare imagine de ansamblu a lumii pe care Adi Travadă reușește să o prezinte: lumea tranziției românești, **o lume vie, dar murdară**. Am reprodus cuvintele personajului Gigel, un fel de „Parpangel” modern, care luptă pentru emanciparea romilor și în brațele căruia Ruxandra își va regăsi fericirea. E și acesta un clișeu de construcție a subiectului pe care, probabil, Adi Travadă a mizat, deși cartea nu prin acesta se salvează. Rămân în urma lecturii romanului *Răscrucea*, pentru dramatismul lor, destinele altor personaje (Ruxandra, Cristache), „știința” autoarei de a zugrăvi scene de familie verosimile: aniversarea Ștefaniei, botezul lui Ștefănel etc.

Ion Haineș : *Tăcerea și cuvântul*, București, Editura Ravex Coms, 2013, 126 pag.

Din punctul de vedere al receptării critice, poetul, prozatorul și publicistul Ion Haineș (profesor de limba și literatura română la București) se află în aceeași situație ca și romanciera Adi Travadă: numele său a „scăpat” dicționarelor literare de dată recentă (*D.G.L.R., Dicționarul Scriitorilor Români de Azi, Dicționarul Autorilor Români Contemporani – Literatura Română* etc.) și nici sursele sitografice frecvent consultate (*Wikipedia, Scribid.ro*), cu excepția „Web”-ului, nu-i menționează activitatea, cu toate că a publicat în co-autorat sau sub semnătură proprie cursuri universitare, cărți didactice, monografii (*Literatura română interbelică – Momente și sinteze, Mihai Eminescu. Poezia și proza literară, Simbolismul românesc, Introducere în teoria comunicării* ș.a.), iar din 2013 (împreună cu scriitorii de notorietate: Aurel Sasu, Ioan Radu Văcărescu, George Vulturescu ș.a.) face parte din colegiul de redacție al revistei (fondată de

Coman Șova și Florentin Popescu) „Bucureștiul Literar și Artistic”. Ca poet, Ion Haineș a debutat editorial (conform procedurii impuse în epocă) într-un volum colectiv: *Clepsidre – Caietul debutanților* – 1975, revenind însă în „actualitate” abia după aproape un deceniu cu romanele *Anotimpuri și Fisura* (1983, 2004), urmate de cărțile de poezie *Anotimp amânat* și *Magia comunicării* (2006,2007). Dar anul 2013 pare a-i fi fost mai prielnic lui Ion Haineș. A tipărit, în regie proprie și la aceeași editură (*Rawes Coms* din București) trei plachete: *Stări, Semne, Tăcerea și cuvântul* (în total 338 de pagini și 181 de texte), din care – ca „brașovean”, cum încă se consideră (este absolvent al Liceului „Andrei Șaguna”) –, Ion Haineș a lăsat câte un exemplar și la revista „Astră”. Mai aproape de „imagiunea” (cum însuși apreciază în dedicațiile de rigoare) de acum a poetului Ion Haineș, dar și mai sugestivă (pentru lungile tăceri dintre o carte și alta) ni s-a părut, prin chiar titlul ei, *Tăcerea și cuvântul*. O carte nealinată, nici ea, paradigmei actuale a poeziei românești, dar care merită citită. Nu atât pentru unele enunțuri pândite de platitudine (*Cuvântul e un miracol suprem – p.14 ; Trăim într-o continuă stare de stres – p.20; Pământul e o ființă vie – p.44*), printre care (concesie făcută intertextualității?!) își fac loc „ecourile eminesciene” (*și ochii grei mă dor – p.116 / vs. „Luceafărul”: Și ochii mari și grei mă dor*), cât pentru bucuria de a descoperi și texte cu adevărat înfiorate de har, în care poeticitatea ia înfățișarea unor viziuni originale, remarcabile (*Schiorul – p.81*). Dar lui Ion Haineș, situat ca autor de versuri la granița dintre neotraditionalism și modernitate, i se potrivesc și „acordurile minulesciene”: *Vorbesc cu florile* (p. 25), deși adevăratele reușite apar când acesta uită de „poezia” care (probabil) l-a captivat în adolescență (cf. textul *Caii*, precedat de un motto din Serghei Esenin – pag.73-74), lăsându-se *traversat* – **expresia îi aparține** (subl.n.) – *de stări (poetice)* menite a pune în funcțiune (într-un registru postmodern) notații confesive, cu încărcătură emoționantă: *De un timp, trăiesc într-o continuă/ stare de veghe stare de pază/ la căpătâiul mamei mele bolnave/ ea nu mai poate vorbi doar privește/ lung liniștitor la mine/ca și când mi-ar spune să am grijă de noi/ de soră de casă de păsări de câini/ privirea ei caldă mă-nvăluie/ ca și când despărțirea ce va veni/ în curând nu trebuie să mă sperie/ pentru că ea nu va pleca definitiv/ niciodată iar mama are dreptate/ așa cum cu înțelepciune și calm/ a avut toată viața/ îi mângâi fruntea caldă și îi sărut/ cu evlavie mâna îi șterg cu o batistă/ curată o lacrimă ivită discret/ în colțul ochilor căprui înțețoșați/ care într-un târziu cad în somn/ un somn profund odihnit/ așa cum n-a avut mama niciodată/ stau de veghe împreună cu mine/ îngerii veghează să nu se apropie/ durburi rele să-i fie drumul lin/ deschise porțile raiului ca/ de acolo de sus să mă poată veghea/ ea pe mine protector/ așa cum m-a vegheat toată viața* (*Stare de veghe*, în placheta *Stări*, pp.41-42).

